

HALLSBERGS KOMMUN
Barn- och utbildningsförvaltningen

Likabehandlingsplan för Hjortkvarns skola

Fritidshem, förskoleklass, årskurs 1 - 6

November 2008

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING.....	3
Om lagen.....	3
Definitioner och begrepp.....	3
Vad är kränkande behandling	3
SKOLANS VISION	4
ANSVARSFÖRDELNING.....	4
Rektors ansvar.....	4
Personalens ansvar.....	4
Barn/elevs ansvar.....	4
BARNS OCH ELEVERS RÄTT TILL STÖD.....	4
ALLMÄNNA ÅTGÄRDER.....	4
INFLYTANDE OCH DELAKTIGHET.....	5
KARTLÄGGNING.....	5
FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER.....	5
Kön.....	5
Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.....	6
Funktionsnedsättning.....	6
Sexuell läggning.....	6
Annan kränkande behandling	6
RUTINER FÖR UTREDNING OCH DOKUMENTATION....	7
Utredning	7
Åtgärder	7
Uppföljning och utvärdering	7
Dokumentation	8
KONTAKTER, LÄNKAR	8

Om lagen

Den 1 april 2006 trädde lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever (kallad **Barn- och elevskyddslagen**) i kraft. Huvudmannen för verksamheten är ansvarig för att lagen följs.

Lagen ska främja barns och elevers lika rättigheter, motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt motverka annan kränkande behandling. Lagen omfattar all utbildning och annan verksamhet som omfattas av skollagen, förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, grund- och gymnasieskolan samt kommunal vuxenutbildning (1985:1100). Lagen gäller när personal kränker elever såväl som när elever kränker andra elever

Definitioner och begrepp

Barn: Den som deltar i eller söker till förskoleverksamhet eller skolbarnsomsorg enligt skollagen.

Elev: Den som utbildas eller söker utbildning enligt skollagen.

Diskriminering: Är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån olika grunder. Diskriminering används också som begrepp i fall där institutioner genom t ex strukturer och arbetssätt upplevs som kränkande. De fem diskrimineringsgrunderna är kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder.

Etnisk tillhörighet: Någon tillhör en grupp av personer som har samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg.

Sexuell läggning: Homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Funktionshinder: Varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons

funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Trakasserier: Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de fem diskrimineringsgrunderna.

Annan kränkande behandling: Ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Mobbning: En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag

Likabehandlingsgrupp: På skolan finns en Likabehandlingsgrupp. Denna grupp ersätter

tidigare anti-mobbningsgrupp. Gruppen handlägger utredningar av ärenden där elever anser sig blivit utsatta för kränkande behandling.

Vad är kränkande behandling ?

Kränkande behandling kan finnas i form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som inte har samband med diskrimineringsgrunderna, så kallad annan kränkande behandling. Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck, vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang.

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde.

Kränkningar är ett uttryck för makt och förtryck.

Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.

En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Kränkningar utförs av och drabbar såväl barn som vuxna.

Kränkningarna kan vara

- fysiska (t ex att bli utsatt för slag och knuffar)

- verbala (t ex att bli hotad eller kallad nedsättande tillmälen)

- psykosociala (t ex att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- text- och bildburna (t ex klotter, brev och lappar, e-post, sms och mms).

Skolans vision

Hjortkvarns skola skall vara trygg för våra elever och fri från diskriminering och annan kränkande behandling.

Alla elever och vuxna som finns på skolan ser varje person som en egen individ som skall bli bemött utifrån sina förutsättningar och med respekt.

Ansvarsfördelning

Rektor

Det är rektors ansvar enligt lag och förarbeten att:

- se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och annan kränkande behandling inte är tillåten i skolan.
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning samt annan kränkande behandling.
- årligen utvärdera och vid behov revidera likabehandlingsplanen i samarbete med personal, elever och deras vårdnadshavare.
- om skolan får kännedom om att diskriminering eller annan kränkande behandling förekommer, se till att utredning görs och att åtgärder vidtas. Rektor ska även:
- se till att personal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld/upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtagits.

Personal

- Det är **all** personals ansvar att:
- följa skolans likabehandlingsplan.

- reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar.
- se till att åtgärder vidtas då diskriminering eller annan kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks.
- dokumentera misstänkt/anmäld/ upptäckt diskriminering och annan kränkande behandling och de åtgärder som vidtas.
- bevaka att utredda fall av diskriminering och annan kränkande behandling, följs upp.

Barn/Elever

Det är alla elevers ansvar att:

- inte utsätta andra för kränkande behandling
- påtala diskriminering och annan kränkande behandling som de uppmärksammar.

Barns och elevers rätt till stöd

Det är den utsatte barnet/eleven som avgör om ett beteende eller en handling är önskad eller kränkande.

Då en elev känner sig utsatt för kränkning är det i första hand arbetslagets uppgift att utreda och sätta in relevanta åtgärder.

Om kränkningen är av allvarlig art kopplas Likabehandlingsgruppen in.

Vid behov tar vi också hjälp av elevhälso-teamet.

Barnet/eleven har rätt att få stöd och hjälp när han/hon känner sig kränkt.

Barns/elevers upplevelser av kränkningar får inte avfärdas. Vem barnet/eleven än kontaktar så har han/hon rätt att bli tagen på allvar och få stöd. För att skolan ska kunna göra något måste någon i personalen få vetskap om det inträffade. Åtgärderna ska i möjligaste mån ske i samråd med barnet/eleven. Personal har dock alltid ett vuxenansvar att skydda barn och elever från att fara illa.

Allmänna åtgärder

Upprättande och utvärdering av lika-behandlingsplanen

Mål

Hjortkvarns skola har en känd och hos elever, vårdnadshavare och personal förankrad likabehandlingsplan som syftar till att förverkliga skolans vision.

Aktiviteter för att nå målen

Elever och vårdnadshavare har möjlighet att genom en enkät delge sina synpunkter. Likabehandlingsplanen förankras genom att den tas upp på föräldramöten. Vi utvärderar och reviderar likabehandlingsplanen varje läsår. Utvärderingen redovisas i den årliga kvalitetsredovisningen.

Inflytande och delaktighet

Mål

Att all personal och att alla elever och deras vårdnadshavare har kunskap om skolans likabehandlingsplan.

Aktiviteter för att nå målen

Likabehandlingsplanen sprids till all personal och ingår i introduktionen till nyanställda. Likabehandlingsplanen finns med i skolans information till vårdnadshavare i samband med läsårets start. Likabehandlingsplanen publiceras på skolans hemsida. Eleverna är med och diskuterar likabehandlingsplanens innebörd och innehåll. Likabehandlingsplanen ingår som ett läromedel i skolans arbete med Livskunskap.

Kartläggning

Mål

Att ha kunskap om vilka styrkor/svagheter vår verksamhet har inom likabehandlingsområdet. Att utarbeta relevanta åtgärder.

Aktiviteter för att nå målen

En enkät utarbetas. Varje kontaktlärare ansvarar för att eleverna ges möjlighet att besvara enkäten minst två gg/läsår.

Även fritidshemmet genomför varje år en enkät där frågor om trygghet och trivsel ingår.

Frågor om trygghet och trivsel tas upp på utvecklingssamtalen för att få kunskap om förekomsten av diskriminering och kränkande behandling.

Frågor om trygghet och trivsel tas även upp på hälsosamtalen med skolsköterskan.

Samtal om likabehandlingsfrågor förs under livskunskapslektioner.

Observationer vid rastvårdsverksamheten ger kunskaper som delges vid arbetslagets möten.

Uppsikt/Upptäckt

Mål

Att tidigt upptäcka om det förekommer diskriminering och kränkande behandling.

Aktiviteter för att nå målen

Observationer vid rastvårdsverksamhet och vid skolbussen vid skoldagens slut.

Gjorda observationer tas upp omedelbart inom arbetslaget.

Eleverna är med och har synpunkter och idéer på var skolans rastvårdar bör finnas sig.

Skolsköterskan tar upp likabehandlingsfrågor på hälsosamtalen.

Föräldrar tillfrågas om elevernas trygghet och trivsel vid utvecklingssamtalen.

Personalen äter pedagogisk lunch tillsammans med eleverna.

Särskild vikt läggs vid vuxnas närvaro i omklädningsrummen när eleverna har Idrott.

Elevhälsoteamet har en stödjande och konsultativ funktion.

Förebyggande åtgärder

Kön

Mål

Att inga elever känner sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av kön.

Aktiviteter för att nå målen

Personalen skall ha ett könsperspektiv på verksamheten och reflektera över vad ett beslut betyder för flickor resp. pojkar. Vi är noga med att motverka ett språkbruk som innehåller nedsättande sexuella tillmälen.

Etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning

Mål

På vår skola har alla elever oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, samma rättigheter och möjligheter.

Inga elever skall känna sig utsatta för diskriminering eller annan kränkande behandling på grund av etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Aktiviteter för att nå målen

Vi betonar ständigt om alla människors lika värde

I undervisningen presenterar vi olika etniska tillhörigheter, kulturer, religioner eller andra trosuppfattningar

Vi använder elevernas erfarenheter av kontakter med andra länder, kulturer och religioner för att lyfta upp rikedomerna i ett mångkulturellt samhälle.

Vi reagerar på ett språkbruk som är nedsättande avseende etnicitet, religion eller kultur.

All verksamhet ska bygga på demokratiska värderingar och vara ickekonfessionell.

Funktionsnedsättning

Mål

På Hjortkvarns skola ska alla elever kunna delta i all verksamhet oavsett funktionsnedsättning. Inga elever känner sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av sin funktionsnedsättning.

Ledorden i verksamheten skall vara tillgänglighet, delaktighet och stöd.

Aktiviteter för att nå målen

Den fysiska miljön anpassas så att alla elever ska ha lika möjligheter att delta i skolans verksamhet, oavsett funktionsnedsättning.

Fortbildning och stöd skall ges till personal som arbetar med elever med funktionshinder.

Vid planering av skolans verksamhet ska konsekvenserna för elever med olika funktionsnedsättningar beaktas.

Vid behov anpassas läromedlen.

Vi skall motverka ett språkbruk där funktionshinder används som skällsord. Tillgång till specialpedagogiskt stöd och tillgång till stödjande åtgärder från t ex habiliteringen är viktig.

Sexuell läggning

Mål

Vi arbetar för ökad kunskap om och förståelse för olika sexuella läggningar.

Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller familjebildning.

Aktiviteter för att nå målen

Vi skall vara uppmärksamma på vårt språkbruk på skolan så att inte nedsättande värderingar kring sexuell läggning används.

Vi skall i lämpliga sammanhang informera om sexualitet och könsidentitet.

Annan kränkande behandling

Mål

Inga elever på Hjortkvarns skola känner sig utsatta för kränkande behandling.

Aktiviteter för att nå målen

Förebyggande arbete i form av pedagogiska diskussioner om bemötande av elever och undervisning i livskunskap. Vi utreder och vidtar åtgärder när elever känner sig kränkta.

Vuxennärvaro i största möjliga mån där eleverna finns.

Vi arbetar med årskursövergripande aktiviteter och teman för att öka samhörigheten mellan skolans alla elever.

Rutiner för utredning och dokumentation

Utredning

Vid kännedom om att kränkning har eller kan ha inträffat ska uppgifterna utredas skyndsamt. Utredningen ska alltid ske med all möjlig hänsyn till den utsatte och övriga inblandade. Utredningen bör allsidigt belysa vad som inträffat och omfatta både den som blivit utsatt och den/de som utövat kränkningen.

Vårdnadshavare till elever som är inblandade (både den kränkte och de som kränkt) ska informeras skyndsamt. Rutiner bör finnas om hur kommunikationen ska ske mellan rektor, personal, elever och vårdnadshavare när kränkningar misstänks, upptäcks eller anmäls.

Om personal misstänks för kränkning av en elev ska rektor ansvara för utredningen.

Vid varje enskilt fall bör en bedömning göras av hur allvarlig kränkningen är, om anmälan till socialtjänsten eller polis ska göras och om skolan behöver ta hjälp av andra instanser som t ex psykolog.

Vid allvarliga kränkningar bör utredningen resultera i ett individuellt åtgärdsprogram som beskriver nuvarande situation, målsituation och vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå målet.

På vår skola utreds kränkningar enligt nedan:

Om vi ser tendenser till eller misstänker kränkande behandling ska vi

- delge varandra
  - vara extra observanta
  - samla information
- så att arbetslaget får ett underlag för sitt vidare agerande.

Två vuxna samtalar med de inblandade där eleverna var för sig får berätta vad som inträffat.

Samtalet dokumenteras enl de rutiner vi har för elevdokumentation.

Vid varje enskilt fall gör arbetslaget en bedömning av hur allvarlig kränkningen är och om anmälan till likabehandlingsteamet eller rapportering till elevhälsoteamet ska göras.

Åtgärder

Skolan ska ha tydliga rutiner för hur skolan ska agera och vilka som ska agera när kränkningar inträffat.

Åtgärderna ska grunda sig på utredningen av vad som skett i det enskilda fallet och bör som regel riktas till såväl den elev som blivit utsatt som till den/de som utövat kränkningen.

Åtgärderna bör syfta till att avhjälpa akuta situationer liksom att finna mer långsiktiga lösningar.

Om skolan inte själv har den nödvändiga kompetensen för att klara upp en situation ska hjälp tas utifrån.

På vår skola vidtar vi nedanstående åtgärder när kränkningar inträffat:

- Direkt tillsägelse
- Vid akuta situationer samordnar arbetslaget direkt sina resurser och fördelar de vuxna som krävs för att lösa situationen.
- När det akuta är under kontroll görs en noggrann utredning av det inträffade.
- Vi informerar och samtalar med berörda vårdnadshavare om det inträffade.

Uppföljning och utvärdering

Det är viktigt att skolan har rutiner för hur varje enskilt fall ska följas upp. Det är viktigt att alla inblandade får komma till tals i uppföljningen. Uppföljningen bör innehålla en utvärdering av utredningen, åtgärderna och dokumentationen samt göras inom rimlig tid.

På vår skola följer vi upp och utvärderar varje enskilt fall enligt nedan:

Uppföljningssamtal sker inom två veckor. Det är alltid två vuxna närvarande under samtalen.

Första samtalet sker med den kränkta och därefter med den som kränkt.

I samtalen görs utvärdering av utredningen, de beslutade åtgärderna och dokumentationen.

Om åtgärderna har gett önskat resultat avslutas ärendet och föräldrar informeras. I de fall åtgärderna inte gett önskat resultat vidtas ytterligare åtgärder och ny uppföljning planeras in.

Dokumentation

Skolan ska ha rutiner för hur utredning av kränkningar ska dokumenteras. Varje misstanke om kränkning ska utredas och dokumenteras. Varje åtgärd mot kränkningar ska dokumenteras. Uppföljningen av varje fall ska dokumenteras.

På vår skola dokumenterar vi utredning, åtgärder och uppföljning enligt nedan:

Vi följer de rutiner för dokumentation som gäller enligt Barn- och utbildningsförvaltningens fastställda dokument för Skolans dokumentation om eleven.

De dokument som kan bli aktuella är :

- Tjänsteanteckning
- Utredning
- Åtgärdsprogram
- Anmälan till Trygghetsgruppen
- Samtal med utsatt
- Samtal med utövare
- Uppföljning och utvärdering av Åtgärdsprogram

Varje utredning om misstänkta kränkningar skall dokumenteras.

Varje åtgärd mot kränkningar skall dokumenteras.

Uppföljningen av varje fall skall dokumenteras.

Kontakter

Skolan

Rektor Jan Arvidsson 0582-686010
Personalrum 0582-686102
Fritidshemmet 0582-686101

Områdese Expeditionen 0582-686000

Elevhälsoteamet

Kurator Ann-Christine Lax
0582-686013
Skolsköterska Ingbritt Larsson
0582-686321
Specialpedagog Karin Kleber Andersson
0582-686006

**Barn- och utbildningsförvaltningen,
Hallsbergs kommun**

0582 – 68 50 00

Socialtjänsten

Hallsbergs kommun
0582-685304

**Stödcentrum för unga
Brottsoffer**

019-12 97 18

Örebro Rättighetscenter

019-18 40 18

Länkar

Hallsbergs kommun
www.hallsberg.se

**Barn- och elevombudet
(BEO)**
www.skolinspektionen.se

Skolverket
www.skolverket.se

**Diskrimineringsombudsmannen
(DO)**
www.do.se

**Barnombudsmannen
(BO)**
www.bo.se

Arbetsmiljöverket

www.av.se

Barnens rätt i samhället

– BRIS

www.bris.se

Rädda Barnen

www.rb.se

Brottsförebyggande

Rådet

www.bra.se

Handisam

www.handisam.se

RFSL (Riksförbundet för

sexuellt

likaberättigande)

www.rfsl.se

Sverige Mot Rasism

www.sverigemotrasism.nu

Elektra –mot

hedersrelaterat förtryck

www.elektra.nu

Medierådet – om

Internet, TV, datorspel

och film

www.medieradet.se

Örebro Rättighetscenter

www.rattighetscenter.se
